

Informácia z XVIII. zjazdu SZPB

V týchto dňoch oslavujeme koniec najstraznejšej vojny v histórii ľudstva a porážku fašizmu. Pripomíname si 78 rokov života v mieri v našej vlasti.

Veľká práca čaká aj nás v SZPB, aby sme vhodnými formami pracovali s mládežou nachádzali formy komunikácie s ňou, doplnili jej chýbajúce znalosti a prekonávali medzigeneračný spor, ktorý momentálne prerástol primeranú mieru. Treba nájsť vhodné formy práce s Klubmi mladých priateľov SZPB, ktoré nevznikajú tempom, aké by sme radi dosiahli. Naša členská základňa od roku 2020 poklesla o 71 členov, z toho o 40 platiacich členských známky. Spolu nás je 634 členov čo je siedma prietka v rebríku členov SZPB na Slovensku z 39 oblastných organizácií a 18 tisíc členov.

Ďakujeme za spoluprácu, partnerom a samosprávam. Ale predovšetkým ďakujem ústníkom boja proti fašizmu a dlhorokým aktívnym funkcionárom nášho zväzu.

Mnoho sa zmenilo po XVI. zjazde SZPB, keď rok pred jeho konaním NR SR prijala na základe našich návrhov zákon č. 487/2013 o odboji a postavení SZPB. Uznesenia sa vo veľkej väčšine v ZO SZPB a v oblastných organizáciách SZPB splnili. Žiadali sme poslancov NR SR o prijatie ďalších zákonných opatrení. Napríklad zákona o odškodnení vojnových sirot, premenovanie pamätného D a obetí Dukly na pamätný Deň hrdinov KDO a dlhodobo odobratý zákon o zvýšení prídavku k dôchodku pre našich veteránov, vdovy a vdovcov bojujúcich proti fašizmu a za slobodu. Všetky parlament schválil. Zaviedli sme elektronizáciu práce na ÚR a oblastných výboroch, elektronizáciu evidencie členskej základne. Podarilo sa obnoviť časť potrebnej počítačovej techniky.

Ďalšou sa stretávame s otázkou, aká je miera opodstatnenosti našej existencie nášho zväzu. Priamych ústníkov SNP je už veľmi málo, priamych pamätníkov 2. svetovej vojny rovnako. Hitlera tiež dávno niet, svet je po 78 rokoch podstatne iný. Na Slovensku pôsobia prevažne politické strany, ktoré fašizmus odmietajú. V zásade deklarujú, že sú antifašistické, protiextremistické. Otázkou teda je, či protifašistická organizácia má miesto v dnešnej spoločnosti. Jeho poslanie nie je prekonané.

Neonacistické a neofašistické organizácie sú v podstate v každej európskej krajine, v Rusku evidujú 35 až 40 neonacistických organizácií. Sú aj v pobaltských štátoch, na Ukrajine a Balkáne, v Česku. V USA je okolo 1600 extrémistických organizácií zameraných od neonacizmu, rasizmu až po také, ktoré bojujú proti homosexuálom, imigrantom a podobne. Cesty zíslenia informácií extrémneho (fašizoidného) charakteru idú v zásade cez kyberpriestor. Až 45 % mladých ľudí uvádza, že pravidelne sleduje správy o súčasných udalostiach v spoločnosti na internete. Tieto zistenia tak do určitej miery narúňajú tradičný názor o „nezájme a apatii mladých“ v spoločenskom živote.

Z uvedeného pre nás vyplýva:

- Po prvé, neprekrúcať a nedovoľovať skresľovanie histórie príprav a vypuknutia SNP. Zachovávať to, čo nám ukladá zákon č. 487/2013 o postavení a činnosti SZPB. Bude to stále našou najväčšou potrebou, pretože živých svedkov a ústníkov Povstania je prirodzene stále menej a menej. O to viac musíme spolupracovať s historikmi a Múzeom SNP. Rovnako aj s medzinárodnými organizáciami, ktorých sme členmi, napríklad FIR (Medzinárodná federácia odporu, ktorá je zložením protifašistických organizácií). Nevyhnutné je poskytovať objektívne a pravdivé informácie mládeži. Hoci nie so všetkým sme spokojní z hľadiska vývoju dejepisu našej zmládky, je aj tu cesta, ktorú sme nastúpili v našich novinách antifašistov Bojovník, zverejňovaním obsiahlejších článkov z histórie SNP a 2. svetovej vojny.

- Po druhé, v kyberpriestore, kde sa mladá generácia orientuje oveľa prístupnejšie ako staršia, treba pokračovať v nastúpenej ceste. Máme vlastný profil na sociálnej sieti, Facebook, vlastnú internetovú stránku www.szpb.sk a elektronické noviny www.bojovník.eu.
- Po tretie, je nevyhnutné naučiť sa komunikovať s nastupujúcou generáciou jej „jazykom“. Ak mladých nepresvedčíme faktami, nebudeme mať proti extrémistom dostatok energie a argumentov na obhajobu našich postojov.
- Po štvrté, aj keď v súvislosti o vlastenectve v ľudskej základni netreba pochybovať, s omladzovaním budeme musieť otázke moderného vlastenectva venovať zvýšenú pozornosť.
- Po piate, hoci sú náznaky omladzovania ľudskej základne, existuje veľký nepomer medzi vekovou skupinou nad 65 a od 35-40 rokov. Týka sa to budúcich funkcionárov, budúcej činnosti Zväzu a jeho fungovania v podmienkach, aké spoločenský vývoj prináša.

Plnenie úloh zo XVII. zjazdu:

Uložené ÚR SZPB

V samostatných vydaniach vyzli:

- Stanovy SZPB pre každý oblasťný výbor a pre ZO
- Vydaná bola metodika zakladania a činnosti klubov mladých priateľov SZPB
- Vydané boli najmenej dve publikácie z regionálnej histórie – po doručení HDOK a chválení P-ÚR
- Bolo vydaných desať a tri pod názvom
 - 75. ročník výstava nad fašizmom „Rasizmus, úcta k staršej generácii a výsledkom jej práce“
 - 75. ročník výstava nad fašizmom „Po stopách holokaustu, oslobodenia a Slovenského národného povstania“
 - 75. ročník výstava nad fašizmom „Prínos žien, mládeže a detí v boji proti extrémizmu, hrdinské vzory osobnej odvahy voči bezmocnosti a existencijnému ohrozeniu“
- Náša Oblastná organizácia vydala knihu „Nikto nie je zabudnutý“ kde sú najmä pre potomkov zverejnené mená takmer všetkých padlých a ústníkov aj veteránov 2. svetovej vojny a SNP, v boji proti fašizmu a nacizmu z nášho okresu. Knihu obdržali bezodplatne všetci členovia a ZO SZPB v okrese, všetky základné a stredné školy, okresné, mestské a obecné úrady, knižnice, MV a ztátny archív, Vojenský historický ústav, Múzeum SNP a Mestské múzeum, ako aj všetky farské úrady v okrese Bardejov a Materské úrady v okrese Bardejov. Samospráva mesta Bardejov v spolupráci s Oblastnou organizáciou SZPB projektne, stavebne a finančne zrealizovala obnovu pamätníka „V AKYCH Námestí Oslobodíte sa v Bardejove, kde sú vygravírované mená padlých a ústníkov aj veteránov 2. svetovej vojny a SNP. O akávdame, že tak budú postupovať obecné zastupiteľstvá.
- Naša alej pokračuje v rokovaníach s poslancami všetkých stupňov, ztátnou správou a samosprávou a rokovať o aktuálnych otázkach dotýkajúcich sa práce, zamerania a potrieb SZPB
- Venovať zvýšenú pozornosť príprave funkcionárskeho aktívu, zvlášť pre riadiace funkcie a prácu s klubmi mladých priateľov SZPB aj na úrovni oblastných organizácií.
- Osobnú pozornosť venovať príprave a ústasti na spomienkové podujatia. Najmä na výročie SNP, Deň výstava nad fašizmom, oslobodeniu obcí a miest, Deň hrdinov KDO a návštevam významných miest bojov a obetí vojny.
- Zvýšenú pozornosť venovať príprave a zabezpečeniu starostlivosti o pamätníky, pamätné dosky, hroby a pamätné miesta za spolupráce MV SR a so samosprávami.
- Pokračovať vo zvyšovaní úrovne práce Historicko- dokumentačnej komisie a Komisie pre ústie, ženy a mládež.
- Predložiť návrh nášho zástupcu do Rady pre vysielanie BTv.
- Pre nedostatok financií z MV SR sa prezlo na mesačník. Ročníku odbojárov sme z rovnakých dôvodov dočasne prestali vydávať.
- Navštíviť predsedu samosprávneho okresu a starostov obcí za účelom informovania o spolupráci so SZPB a vytvorení podmienok na činnosť na stredných školách, hlavne na súčasných o novodobej histórii Slovenska a návštevu miest bojov a obetí vojny.

Uložené Oblastným výborom a základným organizáciám

- Informovať členskú základňu o prijatých upravených stanovách, zvýrazniť nové Programové zameranie a postup pri jeho uplatňovaní, oboznámiť sa s prijatým uznesením a súčasne informovať, ako bude riešiť a zabezpečovať Oblastná organizácia SZPB a jej komisie. Osobitnú pozornosť venovať zakladaniu Klubov mladých priateľov SZPB a príprave funkcionárskeho aktívu.
- Na základe metodických pokynov MŕVVaM SR a uzatvorených dohôd zabezpečovať účasť študentov a rodičov na spomienkových podujatiach na miestach bojov a obetí vojny a ďalších národných vzdelávacích podujatiach.
- Zintenzívniť propagáciu zväzových médií na školách a v samosprávach, osobitne novin Bojovník.
- V práci s mladými využívať predovšetkým využitie regionálnu literatúru o novodobých dejinách, osobitne SNP.
- Využívať knihy SNP 1944 a Oslobodenie. Faktografia II. svetovej vojny (ktoré dostali školy) z Múzea SNP a knižnice, ktorá je v expozícii SZPB.

Organizátorská a riadiaca práca SZPB:

V minulom období sa iba čiastočne podarilo zlepšiť systém práce s členskou základňou. Postupne ale veľa pomaly nahrádzame prirodzený úbytok členov, ktorí sa zúčastnili boja za oslobodenie a zomreli hrdy vojny.

V pozornosti bola aj členská základňa, príspevková disciplína a hospodárenie, obzvlášť u ZO SZPB, ktoré závisia od podpory od samospráv. Pozitívne sa hodnotila spolupráca s názovými partnermi, s Jednotou dôchodcov Slovenska, Zväzom vojakov SR, Maticou Slovenskou, S K a Úniou žien Slovenska. Ide hlavne o vytvorenie podmienok na besedy a súčasne dôstojnú realizáciu spomienkových osláv a pietnych aktov.

Po akova môžeme oblastným organizáciám v Humennom, Žiline, Poprade, Bardejove, Brezne, Rimavskej Sobote, Starej Ľubovni, Galante, Bratislave, Banskej Bystrici, Trebišove. V podstate snažia sa všetci, ale buďme objektívni, rozdiely sú v niektorých prípadoch markantné.

Veľmi často a v poslednom období mimoriadne sa pozornosť mnohých členov upriamuje na politické dopady vnútornej a zahraničnej politiky vlády, ako na vlastné zameranie a ciele, ktoré máme ako spoločná organizácia. V historických súvislostiach je to prirodzené. Je nám však známe, aký odkaz nám SNP zanechalo a jeho nositeľom je Slovenský zväz proti fašistickým bojovníkom. Treba sa podstatne viac venovať členskej základni. Nie je najlepším konstatovaním, že mladá generácia nemá o členstvo záujem.

Kritika na organizáciu celozáštých osláv najmä SNP a KDO je oprávnená. Na druhej strane si treba uvedomiť, že 29. august je štátny sviatok a za formu jeho osláv zodpovedá štát a ním poverené orgány a organizácie. Vylúčenie SZPB z ich prípravy považujeme za nesprávne a bolo predmetom ostrých protestov a kritiky. Problém je však omnoho zložitejší.

Využívanie dohôd, zmlúv a memoránd, OÚ a samosprávy

Na vysokej úrovni je spolupráca s MsÚ a OÚ v Bardejove, s OZ Jednoty dôchodcov Slovenska a ďalšími OZ.

Dohody a ich realizácia je zameraná na aktivity súvisiace s organizáciou spomienkových stretnutí z príležitostí osláv SNP, oslobodenia a ďalších miestnych podujatí. Spolupráca je v kontexte upevňovania tradícií národného boja proti fašizmu a za oslobodenie. Základná práca je v ochrane a starostlivosti o pamätníky protifašistického odboja, pamätných miest a vojnových hrobov. Obce a mestá sa snažia úctou pomáhať členom SZPB morálne i vecne. Dohoda o vzájomnej pomoci medzi Jednotou dôchodcov Slovenska s SZPB.

innos Historicko-dokumentárnej komisie ÚR SZPB a oblastných výborov

Spracované práce a publikácie oblastných organizácií v Bardejove boli edične nevydané cez vydavateľstvo sponzorov a zbierkami autorov.

Problém, ktorý ovplyvňuje innos je v tom, že v porovnaní s predchádzajúcim obdobím poklesla aktivita HDoKO v bádateľskej oblasti. Poklesol záujem o besedy v zkolách a pre verejnosť. Dôvodom je viac, najmä zím je obmedzenie innosti z epidemiických opatrení, ale aj nedostatok kvalifikovaných lektorov z radov členov komisií z občianskej verejnosti. Závažným dôvodom je aj zameranie výskumu o udalostiach boja za národnú slobodu na 2. stupni ZŠ a stredných zkolách, kde záujem je minimálny.

Predpokladáme, že k 80. výročiu SNP a oslobodenia sa nám podarí v regiónoch a na zkolách rozvinúť záujem o zachovanie pamätí na udalosti boja za národnú slobodu.

U nás je predsedom Mgr. Ján Paľo.

innos komisie pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou

Na XVII. zjazde Slovenského zväzu protifazistických bojovníkov prvýkrát v histórii SZPB bola uložená úloha Ústrednej rade SZPB vydať metodiku zakladania a innosti Klubov mladých priateľov SZPB, materiál, ktorý uvádza do innosti zväzu absolútnu novinku. Ide o zakladanie Klubov mladých priateľov SZPB (alež KMP), jedná sa o získavanie mládeže do 18 rokov na prácu v SZPB. Ide o zart novinky, ktorý sa bude naberaním skúseností stále dopracúvať a zdokonaľovať. Pre SZPB sa tak KMP stávajú nielen novou innosťou, ale aj novou výzvou, ako participovať so základnými a strednými zkolami v protifazistickej propagande. Mládež skôr či neskôr by mala postupne vstupovať do nášho zväzu, pokiaľ chceme organizáciu zachovať i do budúcnosti.

Na túto výzvu zareagovala komisia pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou, vypracovala ztatút, pozvánku, s názvom „Po medzi nás zahájila zakladanie KMP“.

Súčasťou výchovy, vzdelávania a aktivít mladých priateľov Slovenského zväzu protifazistických bojovníkov je innos zameraná na históriu našich dejín najmä v rokoch 1938 a 1945, na ochranu zdravia a spoločnosti, pri záujmoch o folklórnu innosť a modernú hudbu a podobne. Tieto aktivity majú svoje opodstatnenie a ciele vyplývajúce z toho, že ľudia vo svojej mnohostrannej innosti prichádzajú do styku s rôznymi skutočnosťami, ktoré nielen v pozitívnom, ale aj negatívnom zmysle ovplyvňujú jeho životné postoje a konanie.

Predpokladom všetkých súťaží, besied a podujatí bola úspešná spolupráca so zkolami. Preto touto cestou akujeme všetkým pedagogickým pracovníkom, ktorí sa zapojili do predmetovej súťaže Medzníky 2. svetovej vojny i virtuálnej aktivity 75 rokov od vzniku nadfazizmu a novodobej histórii Slovenka. akujeme členom komisie pre prácu s učiteľmi, ženami a mládežou za aktívnu prácu počas pandémie COVID-19, ktorá ako jediná pracovala počas tohto obdobia.

Predseda komisie je Mgr. Eva Barbušáková.

Hospodárenie a správa majetku

Od roku 2013 sa prostriedky poskytujú formou systému prerozdelenia príspevku aj oblastným organizáciám. Odvtedy sme ani v jednom roku nevykázali stratu a nie sme zaťažovaní úvermi. Navýzili sa aj mzdy formou pracovných zmlúv s dodržaním minimálnej mzdy, ale v celkovom objeme nám mzdy v roku 2022 klesli oproti roku 2019 o viac ako 33% a oproti roku 2020 o vyše 42% práve pre nedostatok finančných prostriedkov.

Zdroje 2% z daní sú aj na našu významnú príspevkovú zdrojovú zložku. Tak ako aj v minulých rokoch sa prostriedky prerozdělili tým OblV, ktoré ich získali. Na úrovni ÚR SZPB nezostáva ani tých pôvodných 10% prostriedkov, ktoré sú potrebné na náklady s poplatkami vo výške štátu, čo sa týka každoročnej registrácie a zúčtovania. Všetky získané prostriedky majú OblV k dispozícii na údržbu. V roku 2019 sme získali sumu 19 084 eur, v roku 2020 sumu 10 804 eur, v roku 2021 sumu 12 045 eur a v roku 2022 sumu 10 524 eur.

Pri hodnotení príjmov a výdavkov z Roenky odbojára a Bojovníka máme stále rezervy. Bojovník je stratový.

V oblasti financovania hlavným zdrojom pre našu činnosť v budúcnosti by mal zostať príspevok od štátu na základe zákona č. 487/2013. Nemôžeme sa však iba na štát spoľahnúť, ale uchádzame sa aj o iné viaczdrojové financovanie z dotačných projektov na úrovni OblV SZPB. Tieto zdroje získavame aj z dotácií miest, obcí a VÚC, na ktoré sa uchádzame o 2% daň, tak isto oslovujeme sponzorov.

Za túto oblasť zodpovedá tajomník OblV Ing. Dušan Jazur.

Správa o činnosti ústrednej revíznej komisie a hospodárení SZPB za obdobie od XVII. zjazdu do XVIII. zjazdu SZPB

V uvedenom volebnom období boli vykonávané revízie na OblV SZPB.

Revízia bola vykonaná na OblV SZPB Bardejov.

Na základe vykonanej revízie členovia ÚRK konštatujú, že evidencia na Oblastnom výbore je vedená správne a dôsledne, doklady sú chronologicky zaevidované, opisované, obsahujú povinné podpisy zodpovedných osôb. Výdavky sú vynaložené účelne a boli použité na činnosť v súlade s cieľom a zlatým zväzom.

Za člena ÚRK SZPB bol zvolený aj nový predseda OblV v Bardejove pán Ing. Vladimír Zolák.

Programové zameranie SZPB po XVIII. zjazde

Slovenský zväz protifasistických bojovníkov (aj člen SZPB, alebo zväz) je občianske združenie, ktorého poslaním je zachovať pamäť a tradície boja za národné oslobodenie, proti fašizmu, úcty a vaku osobám, ktoré s nasadením vlastného života, osobnej slobody, vystupovali v protifašistickom a protinacistickom odboji, v Slovenskom národnom povstaní, v partizánskom hnutí, v zahraničnom odboji a ktoré sa stali obeťami fašizmu, nacizmu, perzekúcie, väzenia a núteného výkonu vojnových prác. Cieľom zväzu je posilni národnú hrdosť a zjednoti spoločnosť pravdivou, neskreslenou a jednotnou interpretáciou boja za národné oslobodenie, proti fašizmu a nacizmu v rokoch 2. svetovej vojny, ktorý vyvrcholil Slovenským národným povstaním. Postavenie zväzu je upravené zákonom č. 487/2013 Z.z. o protifašistickom odboji, postavení a pôsobnosti SZPB.

SZPB je rešpektovanou organizáciou.

SZPB je masovou organizáciou, ktorá vyvíja aktivity boja za mier v 35 oblastných a 580 základných organizáciách po celom Slovensku.

Napriek tomu, že priamych účastníkov protifašistického odboja je stále menej, sa nám darí i keď pomaly prijíma do našich radov nových členov, ktorí súhlasia so Stanovami SZPB a jeho poslaním v súčasnosti.

Základné zameranie činnosti po XVIII. zjazde SZPB

V kyberpriestore, kde sa mladá generácia orientuje oveľa rýchlejšie, treba pokračovať v nastúpenej ceste. Máme vlastný Facebook, vlastnú internetovú stránku www.szpb.sk a www.bojovnik.eu.

Komunikácia s mladou generáciou. Je nevyhnutné naučiť sa komunikovať s nastupujúcou generáciou jej jazykom. Ak mladých nepresvedčíme faktami, nebudeme mať proti extrémistom dostatok energie a argumentov na obhajobu svojich postojov.

Vyhlásenie XVIII. zjazdu SZPB

Zjazd prijal vyhlásenie XVIII. zjazdu SZPB. Jeho znenie je rovnaké s vyhlásením I. ZO SZPB v Bardejove na výročnej schôdzi a následne bolo potvrdené a prijaté na našej oblastnej konferencii a na Okresnom sneme politickej strany „Smer – sociálna demokracia“ v Bardejove.

Návrh úpravy stanov SZPB na základe pripomienok z oblastných konferencií SZPB konaných v roku 2023.

Organizačná ztruktúra SZPB

- V priebehu roka sa koná pod a plánu práce a pod a aktuálnej potreby. Na konci roka výrobná lenská schôdza , ktorá prerokúva a schva uje.

Uznesenie XVIII. zjazdu SZPB schva uje:

1. Správu o innosti a hospodárení od XVII. Zjazdu SZPB.
2. Správu Ústrednej revíznej komisie.
3. Programové zameranie SZPB po XVIII. zjazde SZPB.
4. Úpravu stanov SZPB.
5. Vyhlásenie delegátov XVIII. zjazdu SZPB.

Za predsedu SZPB zvolený: Viliam Longauer

Za lena ÚR SZPB bol potvrdený: Jozef Guliga

Za lenov Ústrednej revíznej komisie:

1. Vladimír Zoák
2. Juraj Odor . BB
3. Anna Kozáková . KE
4. Viera Kuznírová . TV
5. Marián Gazparec . BB
6. Viera Nozková . BA
7. Zora Ťavelová . SNV

Ukladá:

1. Vyda Zborník z rokovania XVIII. zjazdu SZPB, vrátane uznesenia, úpravy stanov, programového zamerania, P a ÚR SZPB a alzie dôle0ité aktuálne materiály aj z diskusie. T: 30.10.2023
2. V samostatných materiáloch vyda
 - a) Stanovy SZPB pre ÚR, ka0dý oblastný výbor , ZO a komisie.
 - b) Platné doklady a memorandá podpísané s partnermi.
 - c) Schválení smernice ÚR a alzie informácie a dôle0ité zákony. T:31.12.2023
3. Venova zvýzenú pozornos príprave funkcionárskeho aktívu , zvláz pre riadiace funkcie a prácu s Klubmi mladých priate ov SZPB, aj na úrovni oblastných organizácií.
Zodp: Tajomník SZPB, predsedovia oblastných organizácií a tajomníci obl. Organizácií
KT: ro ne
4. Osobitnú pozornos venova príprave a ú asti na spomienkové podujatia . Najmä na Výro ie SNP, De ví azstva nad fazizmom, oslobodenie obcí a miest, De hrdinov KDO a na významné miesta bojov a obetí vojny.
T: trvale
Zodp:Predseda a predsedovia oblastných organizácií
KT:polro ne
5. Zvýzenú pozornos venova príprave a zabezpe eniu starostlivosti o pamätníky, pamätné dosky, hroby a pamätné miesta za spolupráce s MV SR a samosprávami.
Zodp: Predsedovia oblastných organizácií
T: ro ne

.....
Dr. Ing. Artem Fecko
predseda ObIO SZPB Bardejov